

Europos
Komisija

TINKAMAS METAS STIPRINTI RYŠĮ SU ES PILIEČIAIS

*Europos Komisijos pirmininko specialiojo patarėjo
Luco Van den Brandės ataskaita*

SANTRAUKA

2017 m. spalio mėn.

Neseniai ES išgyveno didelę tapatybės krizę, kurią nuo dešimtmečio pradžios lydėjo reikšmingi ekonominiai ir socialiniai sunkumai, augantis euroskepticizmas ir ekstremizmas bei precedento neturintis visuomenės nepasitikėjimas Europos projektu. Į tai atsižvelgdamas ir siekdamas atkurti Europos piliečių pasitikėjimą, Europos Komisijos Pirmininkas Jeanas-Claude'as Junckeris tiltų Europoje atstatymą po krizės išklėlė kaip vieną svarbiausių savo kadencijos tikslų. Tam jis pasiūlė du pagrindinius veiksmus: daugiausia dėmesio ES politikoje skirti svarbiausiems uždaviniams ir stiprinti demokratinį teisėtumą.

Šiomis aplinkybėmis Komisijos Pirmininkas J.-C. Junckeris paskyrė buvusį Flandrijos ministrą pirmininką ir buvusį Europos regionų komiteto pirmininką Luca Van den Brandę savo specialiuoju patarėju ryšių su piliečiais klausimais. Be kita ko, jam buvo pavesta parengti ataskaitą, kaip sustiprinti ES ir jos piliečių tarpusavio ryšius.

L. Van den Brandės ataskaitoje įvertinama Komisijos informavimo veikla; tai nepriklausomas dokumentas, kuris nebūtinai atitinka Komisijos nuomonę. Jame nagrinėjama sąveika su kitais Europos ir nacionaliniais subjektais skatinant dialogą su visuomene. Ataskaitoje pateikiamas labiau į piliečius orientuotos Europos pagrindas ir paaiškinama, kaip naujų formų partnerystė su vietos ir regionų valdžia ir institucijomis bei ryšių technologijos gali padėti nutiesti naujus su piliečiais jungiančius tiltus. Joje taip pat pabrėžiama Europos jaunimo, kaip pagrindinio partnerio, įtraukimo svarba. Ji baigiama konkrečiomis komunikacijos gairėmis ir rekomendacijomis. Ataskaita pateikiama adresu https://ec.europa.eu/commission/publications/reaching-out-eucitizens-new-opportunity_en

SIEKIANT NAUJŲ ES IR JOS PILIEČIŲ RYŠIŲ

Tiek politinės, tiek ekonominės padėties raida yra teigiama. Europos ekonomikos krizė tikrai baigiasi. Atgautas pasitikėjimas Europos institucijomis; 2017 m. gegužės mėn. atliktos standartinės 87-osios „Eurobarometro“ apklausos duomenimis, 68 % respondentų jaučiasi esą ES piliečiai, o 56 % optimistiškai žvelgia į jos ateitį. Šiuo metu Europos Komisijos ir kitų ES institucijų uždavinys yra pasinaudoti šia proga ir atkurti ryšius su visuomene laikantis naujo **požiūrio**.

Komisijos Pirmininkas J.-C. Junckeris savo 2017 m. pranešime apie Sąjungos padėtį paragino pasigauti burėmis ES palankų vėją. Jis taip pat įsipareigojo vykdyti konstruktyvią darbotvarkę, padėsiančią sukurti Europą, kuri apsaugo, suteikia galių ir gina, ir tęsti diskusijas dėl Europos ateities iki 2019 m. birželio mėn. Europos Parlamento rinkimų.

Ataskaitoje nurodoma, kad dabar kaip niekuomet svarbu, kad Europos Sąjungos politinės veiklos centre atsiderėtų piliečiai. Siekiant susigrąžinti visuomenės pasitikėjimą, yra siūlomi skubūs veiksmai, grindžiami keturiais vienas kitą papildančiais elementais.

- Rengti politiką, kuria reaguojama į piliečių lūkesčius. Žmonės tikisi ne vien **faktu**; jie taip pat nori dalyvauti priimant **sprendimus**, dėl kurių jie galėtų diskutuoti ir imtis veiksmų.
- Įgyvendinti tikrą, prasmingą dalyvaujamąją demokratiją, suteikiant piliečiams galimybę atlikti pagrindinį vaidmenį Sąjungos politinėje veikloje. Šis dalyvavimas, kuris galėtų būti užtikrintas naujų formų partnerystės susitarimais, ypač vietos ir regionų lygmenimis, sustiprintų piliečių atsakomybės už visą projektą jausmą. ES taip pat turi visiškai pripažinti ir išnaudoti pilietinės visuomenės atstovų, kurie dažnai yra naujų sprendimų kūrėjai, patirtį.
- Visapusiškai pasinaudoti naujomis komunikacijos priemonėmis kaip būdu sudaryti piliečiams geresnes galimybes naudotis turiniu ir jį kurti – taip pat ir ES klausimais, tiesiogiai susijusiais su jų kasdieniu gyvenimu. Naujos technologijos, ypač socialinė žiniasklaida, suteikia žmonėms iš bet kurio Europos kampelio galimybę tiesiogiai išsakyti savo nuomonę.
- Remtis nauju požiūriu į jaunimą kaip prioritetinę tikslinę grupę plėtojant vertybėmis grindžiamą naratyvą, kad būtų patrauktas jaunesnių kartų dėmesys ir jaunuoliams būtų suteikta priemonių tapti naujais Europos projekto lyderiais. Daugiau kaip 40 % Europos gyventojų yra jaunesni nei 35 metų amžiaus, todėl jaunimas ir toliau, labiau nei kada nors anksčiau, yra pagrindinis komunikacijos ir dialogo partneris.

PAGRINDINIAI PASIŪLYMAI

Ataskaitoje pateikta įvairių pasiūlymų. Pirmą grupę susijusi su dalyvaujamosios demokratijos įgyvendinimu ES institucijose. Autorius mano, kad Sutartis ir jau esamos priemonės suteikia įvairių nagrinėtinų galimybių skatinti piliečių tarpusavio dialogą Europos lygmeniu. Tai labai svarbu ir dėl to, kad jaunimas pirmenybę teikia tokiai politikai, kurioje dėmesys daugiau skiriamas veiklai ir konkrečioms klausimams. Piliečių ir institucijų dialogas turi būti sustiprintas ir kuo atviresnis, kad būtų atsižvelgta į plačiosios visuomenės indėlį. Darbotvarkė turi būti rengiama aiškiai remiantis principu „iš apačios į viršų“, kad piliečiai galėtų dalyvauti priimant sprendimus pagal reformuotą modelį, kurį taikant bendro sutarimo siekiama nuo „apačios“.

Ataskaitoje rekomenduojama sudaryti institucijų ir valstybių narių naujos kartos komunikacijos srities partnerystės susitarimus, kad būtų dalijamasi atsakomybe informuoti piliečius apie ES reikalus. Šiuo atžvilgiu panašu, kad naujų partnerystės su regionų ir vietos valdžios institucijomis sukūrimas yra geriausias būdas megzti ryšius su piliečiais, nes jų artumas palengvina bendravimą su gyventojais. Joje taip pat pabrėžiamas poreikis skatinti europinę dimensiją švietimo srityje ir geriau parengti skirtingų gabumų turinčius įvairios aplinkos jaunuolius gyvenimui drauge palaikant **dialogą**. Per šiuo metu vykstančias diskusijas dėl Europos ateities turėtų būti visapusiškai aptariamas socialinis švietimo vaidmuo. Ataskaitoje taip pat pabrėžiama, kad svarbu suteikti piliečiams teisę visapusiškai dalyvauti bendruose Sąjungos demokratiniuose procesuose visais lygmenimis: vietos, regionų ir nacionaliniu.

Pasiūlymuose taip pat nurodoma dabartinė Komisijos įgyvendinama veikla. Pavyzdžiui, jos reguliariai visoje ES rengiami **piliečių dialogai** padeda ES užmegzti glaudesnę ryšį su piliečiais: nuo 2015 m. sausio mėn. iki 2017 m. rugsėjo mėn. 145 miestuose įvyko 333 piliečių dialogai. Daugiau nei 500 „**Europe Direct**“ centrų, kurie atlieka svarbų vaidmenį kaip partneriai bendraujant su piliečiais ir padedant jiems užmegzti ryšį su ES, turėtų tapti dar reikšmingesniais informavimo centrais.

Ataskaitoje pateikiama 15 geresnės komunikacijos gairių – nuo geresnio ES institucijų ir valstybių narių veiksmų koordinavimo informuojant apie Europos reikalus iki naujos kartos piliečių dialogų, į kuriuos būtų įtraukta garsių kultūros atstovų, menininkų ir sportininkų.

Ataskaita baigiama 15 bendrų rekomendacijų, pavyzdžiui, dėl „iš apačios į viršų“ principu grindžiamų decentralizuotų „piliečių asamblėjų“, kuriose būtų svarstoma ir diskutuojama apie Europos ateitį, arba dėl naujų „Erasmus+“ patirties įkvėptų programų, kurios sudarytų palankesnes sąlygas, be kita ko, vietos politikų mainams ir tinklams, skatinimo.

L. Van den Brandės gyvenimo aprašymas pateikiamas adresu https://ec.europa.eu/info/files/cv-luc-van-den-brande_en.